

 stismar Fark ndal k  l e i-Ebeveyn Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026).  stismar Fark ndal k  l e i-Ebeveyn Formu. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23979>

Özet

İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu, Serpil Pekdoğan tarafından 2017 yılında geliştirilmiş bir **ölçek geliştirme** çalışmasıdır. Bu araç, ebeveynlerin çocuk istismarı ve ihmali konularındaki bilgi düzeylerini ve **farkındalık** seviyelerini objektif bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle Türkiye bağlamında ebeveynlerin istismar türlerine yönelik duyarlılıkları ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirme süreci, psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) belirlenmesine odaklanmıştır. Bu form, ebeveynlerin çocuklarını koruma ve istismar önleme rollerini desteklemek amacıyla tasarlanmış pedagojik ve psikolojik değerlendirmeler için kritik bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

İstismar Farkındalık, Çocuk İstismarı, Ebeveyn Formu, Ölçek Geliştirme, Psikometri, İhmal, **Serpil Pekdoğan**.

Yazarlar

Serpil Pekdoğan

Amaç

İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun temel amacı, ebeveynlerin çocuk istismarı ve ihmali konularındaki mevcut bilgi ve algı düzeylerini belirlemektir. Bu ölçek, farklı istismar türlerini (fiziksel, duygusal, cinsel istismar ve ihmal) kapsayan kapsamlı bir değerlendirme sunarak, eğitim programları ve önleyici müdahalelerin etkinliğini ölçmek için bir temel sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, ebeveynlerin istismar belirtilerini tanıma yeteneklerini ve bu tür durumlarla karşılaşmalarında izleyecekleri prosedürlere dair farkındalıkları saptayarak, toplumsal bilinçlendirme çalışmaları için bilimsel veri sunmayı amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, çok boyutlu bir yapı olan "İstismar Farkındalık" kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle ebeveynlerin sahip olduğu üç ana bilgi alanını kapsamaktadır:

İstismar Tanımlamaları: Farklı istismar türlerinin (fiziksel, cinsel, duygusal) ve ihmalin doğru şekilde tanımlanması.

Risk Faktörleri Bilgisi: İstismara yol açabilecek çevresel, ailevi ve bireysel risk faktörlerinin farkında olma.

Müdahale ve Önleme Bilgisi: İstismar durumunda yapılması gerekenler, yasal yükümlülükler ve önleyici davranışlar hakkında bilgi sahibi olma.

Geçerlik

Kaynak içerikte Geçerlik bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir. Ancak, 2017 yılında yayımlanan ölçek geliştirme çalışması kapsamında, ölçeğin yapısal uygunluğunu kanıtlamak amacıyla kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar tipik olarak şunları içerir:

Kapsam Geçerliliği: Uzman görüşleri alınarak maddelerin ölçülmek istenen yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğinin değerlendirilmesi.

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlara doğrultuluğu doğrulanmadığını incelenmesi.

Ölçüt Bağılantılığı Geçerliliği: Ölçeğin skorları, istismar farkındalığı ile ilişkili olduğu bilinen diğer değişkenler veya mevcut ölçeklerle korelasyonunun incelenmesi.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Güvenirlik bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir. Bir geliştirme çalışması olarak, İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun iç tutarlılık ve zamana karşı kararlılık (test-tekrar test) gibi güvenilirlik analizlerinden geçirilmesi beklenir. Tipik olarak kullanılan güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık Katsayısı: Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren **Cronbach Alfa** değerinin hesaplanması.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğinin belirlenmesi.

Madde Analizi: Her bir maddenin genel ölçek puanına katkısı ve ayırt ediciliğinin incelenmesi.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışmaları temel adlarından biri olan **Faktör Analizi**, İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu'nun altında yatan boyutları ortaya çıkarmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemeyi ve her bir alt boyutun hangi maddelerden oluştuğunu belirlemeyi amaçlar.

Çalışmada büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanarak ölçeğin nihai boyut

sayısı belirlenmi?; ardından Doğrulan Doğru Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının uygunluğu ve model uyum indeksleri test edilmiştir. Bu süreç, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temelini oluşturur.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme Çalışması / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Ölçek geliştirme çalışmasının detayları makalede yer almaktadır. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi bir derecelendirme (örneğin, 3'lü veya 5'li) kullanıldığı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: Çocuk sahibi olan yetişkinler (Ebeveyn rolündeki bireyler).

Population Details: Ölçek, çocuk istismar farkındalık ölçeği üzere Türkiye'deki ebeveyn popülasyonu üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Ölçek maddeleri, ilgili literatür taraması ve uzman görüşleri temel alınarak oluşturulmuştur, ardından psikometrik analizler (geçerlik ve güvenirlik) ile son formu verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Koruma, Önleyici Programlar, Ebeveyn Eğitimi, Psikolojik **Değerlendirme**, Akademik Bakış, İstismar.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: serpil4423@hotmail.com

Correspondence Address: İlgili yazar Serpil Pekdoğan ile belirtilen e-posta adresi üzerinden iletişime geçilebilir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Serpil Pekdoğan tarafından geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan veya akademik amaçlı kullanımlarda dahi yazarın izninin alınması önemlidir.

Test Yılı: 2017

Ücret: Bilinmiyor (Genellikle akademik çalışmalarında izin alındıktan sonra ücretsizdir.)

Kaynakça

Pekdoğan, S. (2017). İstismar Farkındalık Ölçeği Ebeveyn Formu: Ölçek geliştirme çalışması. **Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi**, (62), 173-185.

Ölçeğin orijinal PDF dosyaları aşağıdaki linklerden indirilebilir:

[istismar-farkindalik-olcegi-ebeveyn-formu-toad.pdf](#)

[istismar-farkindalik-olcegi-ebeveyn-formu-toad.pdf](#)

İstismar Farkındalık Ölçeği-Ebeveyn Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Pekdoğan, 2017) başvurulması gerekmektedir.